Ч. 250 (14.499). Львів, четвер 5. листопада 1936. Oplata pocztowa uiszczana gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 "
Піврічно 30·00 "
Річно 60·00 "
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
" Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Світла перемога през. Рузвельта.

ЛЬОНДОН, 4. 11. ПАТ. Дотеперішні неофіційні вістки зі злучених Держав вказують, що през. Рузвельт осягнув ще більшу перемогу ніж в 1932 р. **І так зі 48 стейтів аж 45 заявилося за през. Рузвельтом** і лише 3, а саме Мен, Вермонт і Ню Гемпшір за Лендоном. **Таким чином през. Рузвельт матиме голоси 519 електорів, Лендон 12 електорів. Сам Лендон признав нині офіційно, що през. Рузвельт переміг. Також вибори до палати репрезентантів і частинні вибори до сенату випали для Рузвельта корисно.** Хоч нема ще офіційних даних уже відомо, що демократи перемогли республиканців. І так демократи здобули багато стейтів, які дотепер були бастіонами республиканців, а саме: у стейті Нюйорк, де республиканців вважали майже за переможців, Рузвельт дістав 746 тис. голосів, Лендон — лише 446 тис. голосів. У стейті Пенсильвенії, який від 1865 р., від часів громадянської війни не голосував ніколи за демократами та є родинним стейтом Лендона, на през. Рузвельта віддано 608 тис. голосів, на Лендона лише 448 тис. голосів. Також стейти: Кензас, Месачузетс і Кеннітікет, які голосували за републиканами, заявилися за през. Рузвельтом.

БІЛЬШІСТЬ ДЕМОКРАТІВ У СЕНАТІ.

НЮЙОРК, 4. 11. ПАТ. Згідно з дотеперішніми вістками про вислід частинних виборів до сенату **демократи здобули 11 мандатів і разом з дотеперішніми матимуть аж 58 місць у сенаті, отже 9 голосів більшости. При виборах до палати репрезентантів демократи здобули дотепер 101 мандатів, републиканці 100. При виборах губернаторів демократи мають більшість у 21 стейтах, републиканці в 10-х.**

НЮ ЙОРК, 4. 11. ПАТ. Сен. Борег з републиканської партії здобув уже 6-ий раз мандат до сенату зі стейту Айдаго.

ЛЕНДОН ГРАТУЛЮЄ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТОВІ.

НЮ ЙОРК, 4. 11. ПАТ. Лендон вислав зі стейту Кензас таку телеграму до през. Рузвельта: Нарід висловився. Всі американці приймуть вердикт народу і будуть працювати для спільної справи і добра краю. Це завдячуємо демократичному духові нашого краю. Прошу приняти сердечні побажання.

ЯПОНІЯ ВДОВОЛЕНА ВИБОРОМ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

ТОКІО, 4. 11. ПАТ. Домеї повідомляє: **Кола зближені до японського міністерства закордонних справ приняли з вдоволенням черговий вибір Рузвельта президентом як відрадний прояв для розвитку взаємин між Японією і Злученими Державами.**

Основна реконструкція австрійського уряду.

ВІДЕНЬ, 4. 11. ПАТ. Віденське кореспонденційне бюро повідомляє: Канц. Шушніґ зголосив през. Міклясові димісію цілого кабінету, яку президент принняв. Одночасно през. Мікляс призначив Шушніґа канцлером, головного командата фронтової міліції полевого маршала Гільґерта віцеканцлером, суддю Найвищого Суду Пільца — міністром справедливости, Пернтнера — міністром освіти, Решта — міністром суспільної опіки, нардадника сенату Ноймаєра — міністром фінансів, Мандорфера — міністром хліборобства і лісів, проф. унів. у Ґрацу Тавхера — міністром торговлі. Канц. Шушніґ обняв теж міністерство краєвої оборони. Нойштедтер Штірмер і Глязе — Горстенав залишилися міністрами без теки. Державним секретарем закордонних справ Ґвідо Шмідт, державним секретарем до справ патріотичного фронту — Цернато, держ. секретарем у міністерстві краєвої оборони — ген. Цеhер і вкінці Рот державним секретарем у міністерстві суспільної опіки.

Буря протестів в Японії
проти Москви.

Большевики засудили японця на кару смерти за шпигунство.

ТОКІО, 4. 11. ПАТ. Домеї повідомляє: Велику сензацію викликала тут офіційна вістка, що Кайошіра Нако, представника корабельних японських ліній у Владивостоці засудив большевицький воєнний суд на кару смерти за шпигунство. Нако зголосив апеляцію. Японський амбасадор у Москві і генеральний консуль у Владивостоці склали протест центральній і льокальній владі СССР. Большевицький прокуратор піддержував акт обвинувачення на тій основі, що японський поліціянт дістав від Нако фотографії порту Владивостоку і карти. Таємну ролю у процесі проти Нако відограв большевицький громадянин Антонов, який — як здається, — співпрацював з прокуратором.

Реґент Горті їде з візитою до Риму.

РИМ, 4. 11. ПАТ. Реґент Горті приїде до Риму 25. листопада ц. р. Італійська преса підкреслює, що **Горті зложить візиту королеві Вікторові Емануїлові і зустрінеться з Мусолінім.** Підчас візити італійські і мадярські державні мужі обговорять важливі справи. Італійська преса підкреслює, що приїзд мадярських достойників до Риму викличе в італійськім громадянстві щиру радість. Ця візита буде новим доказом спільних почувань та політичних інтересів, які єднають обі держави. **Підчас свого побуту в Римі папа прийме реґента Мадярщини на окремій авдієнції.**

БУДАПЕШТ, 4. 11. ПАТ. Мадярська преса пише, що реґент Горті виїде до Риму щойно після візити мін. Чіяно в Будапешті. З реґентом поїде до Риму його дружина, прем. Дарені, міністр закордонних справ Каня і шефи цивільної та військової канцелярії. **Горті затримається в Римі коло 5 днів.**

Збройне поготівля в Перу.

ПОРТО АЛЕГРЕ, 4. 11. ПАТ. З Ліми повідомляють, що **в Перу велике напруження. Всі збройні морські і сухопутні сили в поготівлю,** бо побоюються заворушень. Велику маніфестацію „апрістів" розігнала поліція гумовими палками і слізними бомбами. Між населенням обурення тому, що уряд не признав виборів нового президента републ. Гая де ля Торе, якого вибрали більшістю голосів. Поліція переслідує „апрістів" де ля Торе. Посли сусідніх републик: Арґентини, Чіле, Еквадору та Уруґваю зажадають гарантії безпеки для президента де ля Торе.

СТАРІ ШЛЯХИ
нового апостольського адміністратора Лемківщини.

НАЙБІЛЬШИЙ КЛОПІТ О. Д-РА Я. МЕДВЕЦЬКОГО: ПЕРЕНЕСТИ ОСІДОК КУРІЇ З РИМАНОВА ДО СЯНОКА. — МОСКВОФІЛЬСЬКА ДУРІЙКА ТРЕВАЄ ДАЛІ.

Ап. адміністратор Лемківщини, о. д-р Яків Медвецький розіслав підчиненим собі священикам до підпису дві рівнозвучні петиції, щоби перенести осідок адміністрації в Риманова-Живця до Сянока, — а то: одну в латинській мові до Апост. Нунціятури у Варшаві, та другу в польській мові до міністерства віроісповідань й освіти у Варшаві. У петиціях тих кажеться, що комунікаційний звязок клиру і вірних Лемківщини з апост. адміністрацією є утруднений, тому, що осідок ап. адміністратора в Риманові-Живці, положеним серед лісів, у горах, є віддалений від залізниці на 9 км. лихої возової дороги, яку осінью та зимою через сніжні засипи неможливо перебути. Крім того, як підчеркується у петиціях, у Риманові-Живці нема готелів і ресторанів.

Як ті петиції полагодять компетентні церковні й світські чинники у Варшаві, та чи і скільки проектоване перенесення осідку ап. адміністратора з Риманова-Живця до Сянока булоб доцільне й пожиточне, — у подрібний розгляд цієї справи тепер не входимо. Це зрештою для т. зв. ап. адміністрації, яка на підставі заключеної в 1934. р. та обовязуючої на час 10 літ конвенції має істнувати лише до 1944. р., (хіба, що ніодин з контрагентів не виповість її після того часу — тоді вона автоматично на такий сам період буде продовжена) — лише річ другорядної ваги. Бо першорядна річ для ап. адміністрації це — на нашу думку — здоровий реалізм, справедливість та жертвенна праця її керманичів і її політичного апарату.

Ап. адміністрація мусить в управі Лемківщиною твердо станути на реальному ґрунті, а саме мусить признати й респектувати факт, що **Лемківщина була, є і буде та мусить бути українська.** Українська національна стихія на Лемківщині є вже тепер непереможна. Наш український лемко вже тепер добре знає, розуміє і відчуває, що він не москаль, ані поляк, чи член якогонебудь іншого народу, а українець, що його серце бється для української справи, а не для Москви. Тому **усяке штучне ґальванізування завмираючого москвофільства на Лемківщині вважаємо не тільки за безвиглядне й недоцільне, але і для самої ап. адміністрації та для добра катол. Церкви на Лемківщині за небезпечне й надзвичайно шкідливе.** Бо таке штучне підтримування ап. адміністрацією москвофільства на Лемківщині може хіба тільки викликати протицерковні та протирелігійні настрої серед українців Лемківщини, заганяючи палкіші та менш зрівноважені елементи до безбожницького й комуністичного табору. Тому такий подвиг риманівської курії як уведення етимольогії в листуванні з українсько-католицьким духовенством на Лемківщині вважаємо не тільки проявом нісенітного та смішного анахронізму, але просто крайнім нетактом та образою загалу українського духовенства й українсько-католиць-

ких вірних Лемківщини. Ця новозаведена канцелярійна правописна практика риманівської курії є новим експериментом, який наближує лемків до православія, замісць їх від нього віддалювати. Або дальше: чому то риманівська курія досі **не оголосила знаного пастирського листа Митрополита Андрея проти комунізму, що його оголошено в інших наших епархіях, та який стрінувся з загальним признанням католицьких кругів і відбився широким відгомоном не тільки у нас, але й далеко поза границями краю?!...** Чи може тому, що Лемківщині не загрожує комунізм?! Або чи може в Риманові-Живці аж такі бідні, що вже не мають за що цього листа видрукувати, або чи таки може боятьcя вжитих у ньому термінів і згадок про Україну та про український нарід?!..

Ап. адміністрація мусить бути також справедлива. Тимчасом зовсім не годиться з поняттям християнської справедливости придумувати в риманівській курії найпоганіші проекти, як би то винищити й ліквідувати українське духовенство на Лемківщині. Нам відомо, що ті проекти виготовлює і проводить один з найближчих сусідів і дорадників ап. адмінстрації, „істінно-русскій деятель“. Яка сліпа ненависть до українців розпирає того „русского“ можновладця ап. адміністрації, видно це з того, що він переводив щось аж 5 (пять) слідств проти одного з найдіяльніших українських священників Лемківщини. Про чисельні переведені ним слідства проти інших українських священників вже тут не говоримо. А все це робиться виключно на те, щоби такого священника-українця знищити, морально зломити та зліквідувати.

До цієї самої ситеми належить обсаджувати найкращі парохії на Лемківщині напливовим, під душпастирським оглядом маловартним **москвофільським** елементом, підчас коли першорядні душпастирські українські сили на Лемківщині мусять нидіти й безвинно покутувати по ріжних Чорних, Святковах, Радоцинах та інших здеправованих москвофілами „карних“ гірських оселях, а до того ще серед ріжних шикан вичікувати цієї хвилини, коли то з напливом вихованків із Кракова вони будуть остаточно зліквідовані.

Або: як назвати таку справедливість, як одному з „істінно-русских“ духовникові призначчують по 200 зол. місячно (відсотки з ульокованих фондів парохії) і то поза місячною дотацією, підчас коли на зненавиджених „мазепінскіх ксендзов“ накладають непосильні чиншові тягарі за аренду приходських темпоралій — і то тоді, коли ті здогадні і уроєні „неблагонадьожники“ не мають навіть часом чим листа оплатити?!.

Отже з цього виходить, що хоч змінилася вправді персональна обсада адміністрації, змінилася також дещо і тактика, то проте полишилася і надалі **та сама система, та сама засаднича протиукраїнська лінія риманівських правителів на Лемківщині!** Або нпр. недавно минуле, просто епідемічне перекидування українських священників з місця на місце, — чи не було це моральне ломання й матеріяльне нищення ненависних „мазепінцев“, підчас коли „русскіе“ сиділи собі преспокійно в богатих та інтратних парохіях і в кулак сміялися з невинних, українських скитальців. А наш український лемко все це добре бачить, пильно прислухується та знаменито розуміє у чому річ!

Український віруючий загал на Лемківщині ожидає й домагається також від ап. адміністратора цієї щирої та жертвенної праці для добра катол. Церкви та українського народу на Лемківщині і дуже сумно та дивно, що світські люди мусять пригадувати ап. адміністраторові його обовязки супроти церкви і вірних. Ось нпр. греко-катол. вірні-лемки раді би пізнати й побачити нового ап. адміністратора, бажалиб почути його відправи, послухати його науки, предложити йому на місці свої домагання, жалі й потреби та оглядати конкретні успіхи його праці й трудів, які він обовязаний нести. Його безпосередній звязок з вірними конечний в часі, коли комуністична пропаганда намагається ослабити [illegible] джувати наші парохії. Бо де вівцям грозить [illegible] безпека, там повинен спішити й пастир, а не [illegible] тися поза стіни деревляної „палати“, або [illegible] перед ними аж до Сянока!... Тимчасом — [illegible] жаль — досі новий ап. адміністратор [illegible] посереднього звязку з парохіями не [illegible] ніяких парохій ще не візитував! — [illegible] практики — більшу вагу кладе на звіти своїх [illegible] бічників, ніж на безпосередні інформації [illegible] сованих. Людей щирої ідейности, [illegible] праці хоче віруючий загал Лемківщини [illegible] курії та біля курії, а не людей жадних [illegible] ного зиску й пустої карієри, експериментує [illegible] на українських священниках та пропагаторів [illegible] літичного москвофільства. Віруючий загал [illegible] ківщини хоче, щоб його духовні провідники [illegible] валися з його опінією, прислухувались до неї [illegible] ображували її.

Отже не перенесення куріяльного осідку [illegible] Сянока це найголовніше, актуальне завдання [illegible] адміністрації, але передовсім строга, на [illegible] них принципах та на католицьким церковним [illegible] ві, — а не на критеріях партійного москвофіль[illegible] ського ключа — оперта справедливість і [illegible] ронність в управі всіми церковними справами [illegible] українським духовенством Лемківщини. [illegible] Лемківщині потрібна щира, ідейна, ревна і [illegible] твенна праця в курії та поза нею, котру [illegible] виконати, як слід, тільки ідейні й жертвенні [illegible] їнсько-католицькі священники, а не [illegible] вані епігони завмираючого москвофільського [illegible] ху. І тому новий ап. адміністратор краще [illegible] би, колиб спирався на живих силах народу, [illegible] на таких імпортованих зі Львова москвофіл[illegible] прибічниках, як ославлений п. Ц., над „[illegible] якого плакав „Русскій Голос“!

Коли ап. адміністратор не братиме під [illegible] тих конечних, життєвих постулятів Лемківщини, [illegible] то хоч би нещасну ап. адміністрацію перенесено [illegible] не то до Сянока, але навіть і на місць (для [illegible] шої вигоди: готелів, ресторанів і покоїв) — [illegible] все те скінчиться остаточно фіяском і [illegible] тацією не тільки ап. адміністрації, але й престижу [illegible] греко-католицької ерархії. І вийде лише з [illegible] користь для большевизації або латинізації [illegible]

ПЕР МІЛЬ.

СЛІПА КИШКА.

Хірург д-р Граве сказав раз у розмові:

— А я оперував раз чоловіка, що був варт вісімсот тисяч франків.

На це я відповів йому, що це нічого незвичайного. Вандербільдт, Форд, король стали, консервів або цукорків варт більше.

— Ви мене не зрозуміли, — пояснив він. — Я мав на думці, що само його тіло, без огляду на свої духові прикмети та діяльність, тіло живе чи мертве варт було вісімсот тисяч. Був це росіянин, колись великий дідич тульської ґуберніі, що втік за кордон підчас большевицької революції. Тоді, як я його знав, мав я враження, що він не міг заспокоїти свого голоду. Його кишеня не дозволяла йому покривати найскромніші вимоги його апетиту. Зрештою він був зовсім здоровий, нормально розвинений і я здивувався дуже, коли він прийшов раз до мене на клініку. Він заявив мені, що хоче, щоб його пересвітлити Рентґеном. Говорив це так, якби від цього залежало його життя. Він не міг мені сказати, чи це „щось“, що йому дошкулює є в животі чи у нутрощах, але впевняв, що він „зовсім певно щось має“. І те щось домагалось операції.

Я почав його розпитувати, але нічого не довідався. Його відповіди нагадували божевільного. Та такі випадки трапляються. Я відмовив йому геть, кажучи, що я не лікар нервових недуг. Але він благав:

— Пане доктор, будь ласка, зробіть мені Рентґенівську знимку! Що-ж вам це шкодить?

Проти цього аргументу я не міг сказати нічого. Це був найпростіший спосіб, щоб його позбутися. Та коли я глянув на Рентґенівську знимку, здивувався я дуже. Той Іван Іванович Єфремов, що хоч і недоїдав, був так само здоровий, як ви або я, мав при сліпій кишці якесь чуже тіло — боляк чи зерно овочу чи кусень якоїсь кістки завбільшки ліскового горіха. Він казав правду і треба було його зоперувати. Я подав йому це до відома. Він дуже втішився — зовсім інакше зареагував на цю звістку, як усі інші, що звичайно соловіють. Ніхто з наших пацієнтів не вірить нам, лікарям, що така операція не болить більше, ніж вирваний зуб. Але Іван Іванович засміявся ввесь радісний:

— Коли ви хочете мене оперувати, докторе? Чим скоріше, тим ліпше.

До операції прийшов як до шлюбу. В останній хвилині я малощо не відмовився від свого обовязку, бо він не хотів дати себе приспати. Я даремне переконував його, що це необхідна річ і що операції сліпої кишки ніхто ще не переводив без наркози, що я беру на себе занадто велику відповідальність на випадок невдачі. Іван Іванович переконував мене:

— Можете відкинути всякі вагання. Я підпишу вам заяву, що така була моя воля, навіть релігійне переконання, яке не дозволяє мені піддаватись наркотикам. А я й так не ворухнусь на операційнім столі й буду лежати під вами, як дошка.

Я мусів згодитись. І мушу признати, що той незвичайний Єфремов дотримав свого слова. Він сам положився на стіл і заявив моїм асистентам, що зовсім непотрібно тримають його за руки та ноги. Я всеж видав наказ щодо такого передосторожного засобу лякаючись, щоб він під впливом болю мимохіть не сіпнувся. Але мій пацієнт був подиву гідний. Він тільки затиснув уста і трошечки заскреготав зубами, але ані не ворухнувся, ані не йойкнув.

Коли я по довгій хвилині вирізав йому сліпу кишку, він крикнув:

— Прошу не дотикатись! Віддайте мені, це моє!

— Як собі бажаєте, — відповів я йому. — Я зовсім не маю охоти переховувати вашу [illegible] ку на памятку, хочу тільки подивитись, що [illegible] неї причіпилось.

— Ні, ні! Я не дозволяю нікому дивитись.

Це чуже тіло, як я вже сказав, було завбільшки горіха, може трохи більше, але я не [illegible] бачити його дійсної величини, бо воно обросло. Він притиснув це до себе, коли ми його везли до ліжка, і зараз прохав, щоб йому принесли миденицю з водою, милом і щіточкою.

— Алеж ви можете вмерти! Ви зовсім з глузду зсунулись! — кричав я до нього.

Він не послухав мене і як тільки дістав бажані причандали почав обчищувати свій [illegible] ний предмет. Нарешті в його пальцях заблистіло щось зелене і прозоре.

Тоді він крикнув, якби приголомшений:

— Мій смарагд, мій смарагд!

— Ваш смарагд?

— Так. Тепер можу вам оповісти. Коли я втікав з Росії без ніяких клунків, тільки з тим, що маю на собі, я не міг нічого більше взяти крім цієї дорогоцінности. Але на кордоні [illegible] його подорожника трусили, а перед кордоном кожного грабили. Я мусів проковтнути свій смарагд. Гадав я, що на другий день зовсім [illegible] волю він вернеться до мене. Але нічого не вийшло... з цього. І чого я не пробував від того часу та все надаремне. Смарагд десь застряг. Де? цього я не міг знати. Ось чому я мусів зголоситись до вас до операції. Це був єдиний спосіб...

Ось так виглядає історія про мого найбагатшого пацієнта. Він мав у своєму тілі предмет вартости 800.000 франків, бо за таку ціну продав його. Це був один із найкращих смарагдів у світі. Правда, що як ви його бачили, то чи ви не булиб повірили у таку високу його внутрішню вартість?

Перекл. в. б.

„Піднімаємо протибольшевицький прапор“.

З приводу недільної промови Мусолінія у Міляно.

Досі Італія своєю закордонною політикою не давала причини для великої радости українців, дарма, що та держава завжди втішалась і втішається українськими симпатіями. Очевидно, внутрішня національна політика фашистівської влади мусить викликувати в усіх українців рішучі застереження: борючись самі проти політики асиміляції, не можемо засадничо погоджуватись з такою політикою в якійнебудь державі супроти якогонебудь народу. А проте реальний всеукраїнський інтерес мусить рахуватися з великодержавницькою силою Італії та італійським чинником у міжнародній політиці. Тут нема місця для ніякого сентименту. Тут мусять теж замовкнути традиційно-українські симпатії до демократії, як устрою і світогляду.

Але — як сказано — і сама закордонна політика Італії не могла українців захоплювати. Український інтерес казав „ставити“ на ревізіонізм, як міжнародню течію, що звертається взагалі проти теперішнього територіяльного стану в Европі. Однак наївністю було рахувати на італійський ревізіонізм, який не виходить поза адрійські побережжя та наддунайську кітлозину. Ще більше наівности треба було, щоб захоплюватися бравурним завоюванням Абісинії (абстрагуючи від чуттевих симпатій до кожного завойованого народу). бож абіс. кампанія грозила вибухом війни між двома захід. великодержавами, ставила Літвінова у вигідне становище прокуратора міжнародньої справедливости та відвертала увагу Італії від проблеми европейського Сходу, чорноморського басейну та України, як контрагента у торговельних взаєминах.

Треба було дуже слабо орієнтуватись, щоб не бачити **прихильної для СССР** лінії італійської політики. Вона намагалася втримувати найкращі звязки з Совітами, тому виправдувалася вигідною формулкою: що поборювання комунізму належить до італійської **поліції** — зате італійська політика може свобідно підтримувати якнайкращі взаємини зі СССР.

Зворот в італійській політиці супроти СССР приняли щойно останні місяці. Викликала його сама Москва своєю скріпленою акцією на Заході, зокремаж опікою над червоною Еспанією.

Подібно як і вся західна буржуазія, римський уряд довго легковажив собі небезпеку світової революції та приймав за добру монету відділювання московського уряду від Комінтерну. Різкий зворот в італійській опінії викликало щойно марево большевицької Еспанії, підпорядкованої Наркоміндєлові — тому самому, що провадив таку різьку політику санкцій підчас італійсько-абісинської війни. Відомо, яка чутка і вразлива Італія, коли йде про її „маре нострум“, тому й не диво, що поважно залякала її можливість, що Гібральтарський пролив дістанеться під фактичну контролю большевицьких кораблів і надбережних батерій, а на Балеарських островах повстане совітська база. Італія найшлася в обличчі комуністичної загрози, супроти якої її **поліція** була вже безсильна — і це вплинуло на вирішний зворот її **політики.**

Українська публична опінія могла з вдоволенням стежити за постепенною кристалізацією протисовітського становища Італії — цим разом уже не ілюзоричного. Найперше совітські заміти про участь італійського летунства в еспанській війні, потім гострі перепалки між Літвіновом і Ґрандієм у льондонському комітеті неінтервенції, дальше берлінська візита графа Чіяна і на самому кінці — недільна промова Мусолінія, перше безсумнівне, виразне протисовітське „цетерум цензео“.

Перш за все промова Мусолінія заступила офіційний комунікат берлінських нарад: вона становить перше офіційне потвердження факту, що добре підготовані наради Чіяна з Гітлером і фон Нойратом відреставрували італьо-німецький фронт, розбитий спором за Австрію. Ще важніше з нашого погляду нове обличчя того фронту. Його змістом не є вже мрячний ревізіонізм, лише боротьба проти большевизму, — його проявів і джерел інспірації. Правда — у словах Мусолінія **„підіймаємо протибольшевицький прапор“** добачують деякі пресові коментарі перш за все визов до боротьби з комуністичною язвою поза межами СССР, але годі її зліквідувати, не ліквідуючи самої бази, — і до цього льогічного висновку мусить дійти кожна послідовна протикомуністична акція. Своїм протибольшевицьким виступом Італія мусить погіршити свої взаємини з Совітами, та через те інакше глядіти на ввесь істнуючий стан на Сході Европи.

Протисовітська лінія нової італійської політики находить потвердження і в іншому місці промови Мусолінія, а саме у його випаді проти Франції. Останніми часами Париж не дозволив собі на ніякий протиіталійський крок. Значить, коли нині Італія так підкреслює своє холодне становище до „латинської сестри“, до якої так тепло ставилася підчас східно-африканської війни, то заважила тут зміна відносин не між Парижем і Римом, але між Парижем і Москвою. Ізоляція Франції від сторони Альп, як безпосередній наслідок франко-совітської приязни, тому симпатичне для нас явище, бо примушує Францію приспішити відворот від Совітів.

Цю холодну нотку під адресою Парижа сильно підкреслює шляхом контрасту розмірно куди тепліший зворот до Англії, на яку недавно падали з Риму самі громи. „Не думаємо загрожувати британських середземноморських шляхів“ — заявив Мусоліні. „Бачимо одиноку можливу розвязку питання англьо-італійських взаємин, а саме: скоре, повне і ясне порозуміння та визнання взаємних інтересів“. Правда — у відношенні до Англії йде римському урядові перш за все про справу Льокарна і середземноморського пакту. Все таки наладнання англьо-італійських взаємин, моглоб вплинути на становище Льондону до еспанської громадянської війни, може й безпосередньо до СССР. Зрештою, це вияснитьcя вже дещо після того, як мін. Іден в четвер відповість на Мусолінієву промову.

Недільна промова Мусолінія — це черговий страшний удар для совітської дипльоматії.

ЯК ГРИБИ ПО ДОЩІ...

НОВІ КОСТЕЛИ І „ДОМИ ЛЮДОВЕ“ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

З кількох чисел нових польських часописів вибираємо дальші дані про зріст костелів і „домів людових“ на українських землях:

Новий костел посвятили недавно в парохії Поворськ на Волині. Крім того викінчують ще 4 костели в інших місцевостях.

В містечку Будзанові, пов. Теребовля, посвятили угольний камінь під „дім людовий“ Т. Ш. Л. Промовляв м. ін. повітовий староста Шрайбер; а премієр ген. Складковський прислав на руки комітету будови 100 зол.

В найближчому часі відбудеться посвячення нововибудованого „дому людового“ в Потічку, пов. Снятин. Дім збудовано заходом повітового старости і віцестарости при матеріяльній підтримці станиславівського воєводи і Фонду Праці.

В Тернопільщині відбулися знову посвячення двох „домів людових“: у Яструбові і в Конопківці. В Яструбові віддано до вжитку „дім людовий“ Т.Ш.Л. ім. старости Томаша Маліцького з вдячности за його заслуги як польонізатора Поділля і за вибудування згаданого дому. В Конопківці, пов. Тернопіль, новий людовий дім назвали ім. Станислава Сроковського. Сроковський був відомим польським діячем не тільки в тернопільськім повіті, але й на цілім Поділлі. „Людовий дім“ у Конопківці посвятив о. кан. Недзельський з Микулинець. В посвяченні взяли участь ріжні польські чинники з Тернополя під проводом пов. старости Маліцького. Промовляли: староста Маліцький, війт Ґедройць і голова будівельного комітету Подкуфка.

Так то заходом урядових чинників і при матеріяльній допомозі повірених їм урядів ростуть на наших землях польські станиці, як гриби по дощі.

Національні війська посуваються наперед.

САЛЯМАНКА, 4. 11. ПАТ. Головна кватира національних військ повідомляє: По здобутті Вілля Віціоза, Деодон і Мосталес **національні війська посуваються у напрямі Алькорнон. У вчорашній битві в Астурії на полудне від Ескамольодо урядові війська втратили 170 убитих. Національні війська зістрілили два большевицькі літаки, летуни попали до неволі.**

ПРОТИНАСТУП ЧЕРВОНИХ ВІЙСЬК.

ПАРИЖ, 4. 11. ПАТ. Авас повідомляє з Мадриду: Наступ червоних військ під Мадридом триває далі. Реконструкція уряду, яка злекшує єдність, є доброю ворожбою.

У вівторок 3. ц. м. урядові війська робили протинаступ на лінії Парля-Лябрадо-Пініо. Національні війська покинули Вальдемодо. Пініо покинули обі сторони. На правому крилі урядові війська окружили Фуен-Лябрада. По середині цього відтинка урядові війська заняли позиції, які домінують над Парля. Нині будуть продовжувати наступ далі. Всі будівельні робітники Мадриду будують окопи і фортифікації під Мадридом.

Три кольони національних військ заатакували республиканські війська на полудневий захід від Мадриду. Урядові війська дещо випростували лінію своїх позицій і не потерпіли більших втрат.

Мін. Чіяно поїде з візитою до Льондону?

РИМ, 4. 11. ПАТ. „Піккольо“ повідомляє з Льондону: У звязку з промовою Мусолінія політичні кола в Льондоні обмірковують можливість запросити мін. Чіяно до Льондону, щоб перевести розмови про положення на Середземнім Морі.

Англія протестує проти промов Ґерінґа і Ґебельса.

ЛЬОНДОН, 4. 11. Райтер. Брит. амбасадор Філіпс запротестував перед німецьким урядом проти промов Ґерінґа і Ґебельса; брит. кольоніяльну політику годі винувати за господарську руїну Німеччини.

Цей дещо незвичайний для британської дипльоматичної практики демарш пояснюють тим, що Льондон хотів згори виключити питання мандатних кольоній з льокарненських нарад.

ПРЕСТОЛЬНА ПРОМОВА ЕДВАРДА VIII.

ЛЬОНДОН, 4. 11. ПАТ. Вчора відчитав Едвард VIII. велику престольну промову з нагоди отворення сесії англійського парляменту. Він зазначив, що В. Британія підтримує Лігу Націй і уважає, що необхідно поширити її компетенції. В. Британія не жалітиме зусиль, щоб довести до успішного порозуміння льокарненських держав. Слід сподіватися, що льондонський морський договір стане основою для міжнароднього договору. В. Британія стоятиме дальше на становищі неінтервенції. Ще того року англьо-египетський договір буде ратифікований. Положення в Палестині поправилося, слід сподіватися, що королівська комісія успішно виповнить свою місію. Збройні сили необхідно побільшити. Обговорюючи внутрішньо-англійські справи, король заповів репресії проти осіб та орґанізацій, що нарушують публичний лад.

Опісля премієр Болдуїн торкнувся справ договору з Египтом і Палестиною, та заповів на четвер велику дискусію про міжнародні справи. Після промови Болдуїна відбулася дискусія.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ВИСТУПИ У СКІЛЬЩИНІ І БОРОТЬБА З ВИЗИСКОМ.

В останніх тижнях голосна була справа ніби то великої протижидівської нагінки з боку українського населення Скільщини. На цю тему помістила стрийська „Думка“ статтю п. М. Ц. під наголовком „На шляху боротьби проти визиску“. Автор подає, що майже 97 відс. торговлі, промислу і ремесла, а 100 відс. торговлі деревом і худобою є в руках жидів, які безмилосердно використовують населення. Нарід доведений до крайности почав спонтанічну, одначе систематичну боротьбу з визиском шляхом творення нових торговельних станиць та підтримування тих, що вже істнують. Рівночасно якась таємна і невідповідальна рука час-до-часу підпалює жидівське майно. Відповідальність за ті, не знати кому потрібні, а для нас шкідливі факти, скидають на українську інтелігенцію, яка ніби то кермує бойкотовою чи навіть терористичною акцією. Автор сумнівається, щоб підпали могли походити з руки українців, бо кожний розуміє, що це витворилоб нам опінію паліїв і погромщиків та внеслоб хаос в економічну боротьбу і спричинило би репресії з боку влади. Вказуючи на те, що екномічна боротьба вимагає енергії і витревалости та, що за місяць—два годі відзискати змарноване предками, автор взиває скільщан, щоб не далися провокувати і щоб поборювали всі підшепти про потребу терору. Стаття кінчиться ось такими влучними думками:

Кожному народові вільно вести зорганізовану економічну боротьбу проти визиску й за поправу своєї долі. Таку боротьбу український нарід започаткував та поведе її з цілою силою аж до вирішного кінця, але без терору і підпалів, бо це незгідне з нашою етикою і шкідливе наміченій цілі. Супроти повищого інтелігенція Скільщини повинна вплинути на населення, щоб вело боротьбу виключно в площині економічній без терору й фізичної сили для розбудови і піднесення українського народу і для поборення чужого визиску.

Польська хроніка.

ОСТОРОНЬ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА, ЧИ В ЙОГО РЯМЦЯХ? — ВАЛЮТОВИЙ КОНСЕРВАТИЗМ І ВИЧІКУВАННЯ ВИСЛІДІВ АВТОМАТИЗМУ.

В державах, які нагнули валютову політику до потреб заграничної своєї торговлі, йдуть заходи, щоб втримати овочі цього експерименту. Праський „Господарскі Розглед“ пише: „Ми мусимо прилучитись до світової господарської течії, щоб нас не кинуло в пристань, де панує щоправда спокій, але також подих смерти“... Трівога, що в таку пристань може загнати Польщу теперішня валютова політика її уряду, диктує деяким нечисленним господарським публіцистам з польської преси критичні міркування на тему цієї політики. Не йде тут про якісь брукові газетки, а про такі поважні органи, як нпр. журнал „Політика Господарча“, або щоденник „Час“, відомий з доброї фаховости його співробітників. Коли згаданий журнал тільки сумнівається у глибшість доцільности і реальности дальшого зберігання напрямних валютової політики в Польщі, то „Час“ висуває конкретний проект (про що ми вже писали) елястичного курсу польського золотого. Автор цього проекту, схований за буквами К. Ш. Г. у низці статтей розглянув свій проект, насвітлюючи його з усіх боків. В одній зі своїх статтей („Ціни і валюта“) він пише: Проголошення елястичности курсу золотого позволить Польщі використати добрі сторони девалюації без страху за рівень цін, який уже тепер не менше піднісся, ніж того можна боятись наслідком подешевіння золотого у відношенні до закордонних валют. Елястичний курс позволить позбутися нерентовного експорту, ділаючи тим самим знижково на рівень цін. Через те зближить нас до світових цін і до моменту, коли ввійдемо у світову господарку. Отож замісць чекати на повільне і непевне („заводне“) автоматичне устійнення наших цін на світовому рівні, зробимо це зразу шляхом елястичности золотого. Колиж передбачуваний момент зрівнання цін при теперішньому паритеті прийде, то можемо тоді повернути до паритету“.

Та це один із дуже нечисленних голосів. Господарські організації і майже вся преса стоїть на становищі валютового консерватизму, зазначуючи, що технічне положення Польського Банку добре, що девалюація зах.-евр. валют не тільки не принесе Польщі втрат, але навпаки — користи, що девізово-товарова регляментація дасть собі раду з усіми труднощами. Зокрема щодо цін — валютові консерватисти (в противенстві до „революціонерів“ з консервативного „Часу“) доказують, що польський рівень цін тепер вищий від світового всього на 8 відсотків. Це їх управнює до оптимістичної віри в недалеке автоматичне зрівнання. Франція перевищувала своїми цінами світовий рівень на 40 відсотків. Через те примушена була хопитись девалюаційного засобу.

ЕМІГРАЦІЙНІ ЦИФРИ. — ПРОТИПОЛЬСЬКИЙ ВИСТУП САЛЬВАДОРА І ҐВАТЕМАЛІ.

Згідно з найновішими інформаціями переселенчий рух у Польщі представляється ось-як: За 8 місяців ц. р. виїхало з Польщі загалом 42.052 осіб (на 1,821 більше ніж за 8 місяців мин. року). З того до европейських країв виїхало 25.407 емігрантів, а до позаевропейських — 16.645. В тому ж часі вернулося до Польщі 22.316 осіб (на 6.690 менше ніж за 8 місяців мин. року). З того з европ. країв приїхало з поворотом 20.765 емігрантів, а з позаевропейських 1.551.

Замітне явище — це заборона Сальвадора і Ґватемалі брати участь у господарському житті особам, що походять із ріжних африканських і азійських держав (крім японців, персів і сіямців). **З европейських народів заборона торкається виключно польських громадян.** З цього приводу помістив п. Константин Симонолевич у „Курієрі Познанському“ передовицю, в якій обурюється на становище урядів двох середньо-американських держав. Разом із тим домагається ж [illegible] великої селекції тих, що хочуть [illegible] Польщі, щоб на чужих теренах не компромітували краю, з якого походять.

Світова хроніка.

„ВИРІВНАННЯ ВАЛЮТ“ І СВІТОВА ТОРГОВЛЯ.

У доконаному валютовому порозумінні [illegible] чує льондонський „Економіст“ великі шанси для політиків докінчити діло господарського [illegible] ровлення світа. „Щораз більше очевидне, — [illegible] він — що добродійства „вирівнання валют“ [illegible] жать від того, в якому ступні европейські [illegible] тики використають нагоду, щоби звільнити і [illegible] міжнародню торговлю. Без сильної [illegible] зменшення золотої вартости валют обмеження до внутрішньої конюнктури в дотичних країнах. Колиж цю нагоду використають, щоби збільшити міжнародню торговлю, тоді користи регуляції валют відчують усі закутини землі. Добрий початок уже зроблено“...

ПОНЯТТЯ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТИ В СОВІТАХ.

У московських „Ізвестіях“ інтерпретує [illegible] Кривіцький поняття власности з проекту нової совітської конституції в ось-такий спосіб: Індивідуальна власність основується на власности соціялістичній, громадській, та нею є означена. Цю індивідуальну власність треба розуміти, як посідання ужиткових предметів у найширшому значінні цього слова. Коли йде про вдоволення особистих потреб — то вона у своєму рості майже лі необмежена, бо основується на зростаючій соціялістичній власности. Коли продукційні сили зростуть до того, що кожний працюючий згідно зі своїм талантом і нахилами буде спроможний всі свої потреби вдоволити, тоді відпадуть усі обмеження приватної власности.

В. Н—ич.

СВЯТКУЙТЕ У ЛИТОПАДІ СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

Дохід зі Свята та інших імпрез жертвуйте на інвалідів.

МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ.

Вистава Української Студії

ПЛЯСТИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРАЗІ.

В днях 4—18. жовтня ц. р. відбулася в Празі чергова річна вистава праць учнів Української Студії плястичного мистецтва. Ця українська мистецька школа вищого типу істнує в Празі вже 13 років і за цей час перейшла ріжні зміни в своїй організації та персональному складі, але щороку влаштовує свої шкільні вистави, що вказують на високий рівень своїх педагогічних і чисто-мистецьких досягнень. У складі студентів Студії в останніх роках зайшли досить значні зміни; вони складаються здебільша з чехів, далі трохи є німців і щораз менше — українців. Останнє явище пояснюється тим, що приплив української студіюючої молоді з закордону Чехословаччини є незначний, а серед української еміграції молодшого покоління, що кінчає школи у Чехії, на жаль, є небагато мистецьких сил. Правдоподібно під впливом оточення ця молодь пробує здобути більше „практичне“ знання, хоч дуже часто і така освіта не дає їм можливости здобути певного заробітку, тоді як фах мистця нерідко приносить більше користи і неменше заробітку. Це ми бачимо бодай на прикладі абсольвентів-чехів, що вчилися в Студії. Вони платять досить високу платню за навчання в Українській Студії, але пізніше знаходять непоганий заробіток у малярському чи графічному фаху.

На цьогорічній виставі Студії представлені майстерні проф. І. Кулеця (малярство), проф. Р. Лісовського (графіка), і проф. Стахівського (різьба).

Малярський відділ проф. Кулеця є найбільший, представляється дуже ріжноманітно і цікаво. Тут видно постійну, систематичну і послідовну працю провідника, що відзначається живою та енергічною вдачею. Цю живу працю, наповнену своєрідною творчістю і яскравим виразом (у формі і кольорі) відчуваємо майже у всіх працях його учнів. Хоч треба сказати, що в останніх роках провідник малярської майстерні залишає для своїх учнів велику свободу у виборі малярського напрямку і манери. Більше того, проф. Кулець навіть старається вказати і зацікавити своїх студентів ріжними способами і ріжними манерами, що вийшли з сучасних нам малярських напрямків. Тимто на виставі, хоч і невеликій, находимо велику ріжноманітність сюжетів, родів малярства і мистецького трактування, що значно відріжняє таку виставу від інших подібних шкільних вистав. Бачимо тут, на приклад, один і той самий мотив мертвої натури чи краєвиду виконані в характері ріжних мистецьких напрямків з відмінною розвязкою одиноких плястичних проблем.

Хоч у працях помітні ріжні мистецькі напрямки, проте найбільше відбиваються впливи експресіонізму, сезанізму, почасти кубізму та сюрреалізму.

Не за прикладом попередніх вистав Студії тепер бачимо мало актів, зате більше мертвої натури, краєвидів, а загалом представлені цікаві, останні висліди праць студентів.

З таких кращих праць, уже зовсім вироблених і навіть закінчених мистців, відмітимо у мотивах мертвої натури олії К. Бергмана з прекрасною кольористичною скалею в дусі сезанізму. Вибиваються також праці Вашика, в якого не зважаючи на впливи сюрреалізму, дуже приємна кольористика з багатою і ніжною тонацією.

З цвітів, виконаних олією, досить своєрідний підхід у Чепелевої з делікатною передачею матеріялу і барви, тоді як Чижкова відзначається бравурним рисунком з сильним відчуттям інтенсивної барви і вогнистого освітлення.

З краєвидів звертають на себе увагу праці Кучери з експресіоністичним підходом до сюжету і синтезованою кольористикою, але трохи за твердим рисунком і барвами. Дуже добрі, у монументальних формах з мягкою згармонізованою кольористикою праці К. Бергмана (особливо гарний „Прага — Кампа“, хоч тут небо надто непрозоре). Багата тонація мягких, вільних барв у краєвидах В. Гавлікової (особливо „Жнива на Подкості“), що нагадують нам тонації кольорів нашого пок. П. Холодного (старшого).

З портретів одна з найкращих річей „Моя мати“ Д. Чижкової, тоді як її „Портрет М. Л.“ може надто зманеризований. Прекрасно трактована в синтезованих формах з сильно відчутою плястикою „Портрет дідуся і бабці“ К. Бергмана.

Ґрафічний відділ проф. Р. Лісовського представлений дуже добре методою навчання і своїми вислідами. Тут бачимо і технічні вправи і [illegible] ріжних галузях графіки, і рисунки з натури.

...ахічні композиції. Живо трактовані шкіци (туша пензлем) звірят з зоольогічного саду в Празі, де знаменито передано характер і вдачу кожної тварини. Велику частину вистави складають лінорити (однокольорові і кількабарвні) та дереворити, в яких крім точної графічної мети, бачимо відповідно використані всі можливости та особливости матеріялу. Умілий провід сильно помітний також у зразках книжкової графіки (ілюстрації, окладинки, екслібріси) і в плякатах.

У цьому відділі відмітимо праці українця Віктора Кучера, що дав монументально трактовані в синтезованих і сумарних формах архитектурні мотиви, екслібріс і плякати. З інших студентів гарні праці Чепельової з сильно відчутою формою і темпераментним рисунком; цікаво скомпонований також кольоровий лінорит Д. Чижкової, де чотири ріжні барви дають не тільки відповідну чисто-графічну синтезу форм, але також незрівняну ритміку кольорів. Є тут також цікаві праці книжкової графіки Й. Гохмана і В. Вацулки вже репродуковані або виготовлені для друку.

Та найбільшої уваги заслуговують плякати, що говорять про високу мистецьку культуру та першорядну школу провідника. І треба лише пожалувати, що у проф. Р. Лісовського, який у свій час перейшов вишкіл у нашого славного Ю. Нарбута в Києві, вчиться так мало українців. Проф. Р. Лісовський є тепер за кордоном єдиним безпосереднім продовжником української графічної школи Ю. Нарбута, що здобула у цілій Европі якнайкраще признання. Ця школа може незабаром зникнути, а в краю серед молодших графічних сил все більше поміщається „довоєнне" дилетантство, брак української мистецької культури і технічний примітивізм.

В різьбарському віддірі проф. Стахівського непересічною вартістю визначаються досить численні праці (переважно в гіпсі) українки Ніни Левицької. Праці цієї вповні виробленої артистки належать до реалістичного напрямку, що до деякої міри зриває з застарілим вже формалістичним напрямком, а кладе більший натиск на самий зміст і сюжетові концепції. Крім добре опанованою пластикою і композиційними засобами, всі різьби Н. Левицької вражають сильним внутрішнім виразом і напруженням, які впливають на глядача сугестивно. Цю внутрішню енергію і психольогічне напруження відчуваємо не тільки в обличчях різьблених фігур, але також, (і це найважніше) у цілих постатях, а навіть і тоді, коли обличчя або і ціла голова закриті („Сидячий акт", „Голод"). Крім цих двох різьб, один з кращих портретів Н. Левицької — різьба чеського диріґента Отокара Козеля.

Про працю Української Студії пластичного мистецтва в Празі треба ще відмітити таку небуденну річ, що вже 5 років істнує вона без ніякої державної чи громадської матеріяльної допомоги, утримується виключно з платні учнів і має велике і вигідне ателіє майже в центрі Праги (вул. Конвіктська 5, Прага І.). Розуміється, що Студія ввесь час находиться у матеріяльних труднощах, які мусить з великими зусиллями поборювати. Досі вдавалося зберігти працю в Студії майже в повному обемі, головно завдяки невтомній енергії її адміністратора проф. І. Кульця. Треба горяче побажати, щоби праця йшла і надалі нормально, а українське громадянство в більшій мірі звернуло увагу на цю нашу культурну станицю.

В. Каміненко.

Листопад — місяць Українських Інвалідів!

Ділом пошануйте память тих, що своїм зусиллям і терпінням поставили нас у ряд націй.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

З Кружка Студентів Українців у Вильні.

На надзвичайних Загальних Зборах Кружка Студентів Українців У. С. Б. у Вильні, які відбулися дня 25. X. ц. р., вибрано Виділ у такому складі: голова — Малиновський Іван, студ. мед., заст. голови — Костецький Сергій, студ. прав, секретар — Татура Анатолій, студ. прав., скарбник — Редченко Ірина, студ. мед., бібліотекар — Андрощук Всеволод, студ. мед., виділові: Зайців Василь, студ. мед., Щиборун Волод., студ. прав; Контрольна Комісія: Гуцуляк Володимир, студ. прав, Ткачук Юрій, студ. прав. Галущинський Олександер, студ. мед.

ЗА ВИДІЛ:

Іван Малиновський, голова. **А. Татура**, секретар.

Шануймо память борців за волю народу!

Комітет для здвигнення памятника на могилах бувших вояків української армії в Йозефові, Чехословаччина, прислав нам до поміщення такий заклик:

Нема пяди Української Землі, що не булаб сполокана кровю її вірних синів і нема, здасться, на світі країни, де не булоб могили українського стрільця-скитальця. І на тихім цвинтарі чехословацького містечка Йозефів, де колись був український військовий табор, цих могил аж двацять. І в них сплять вічним сном Ті, що добували волю українському народові, старшини, підстаршини і стрільці Української Армії. Двацять могил найкращих синів народу на далекій чужині!

Чиж можемо, чиж сміємо їх забути? Чи дозволяє нам це наша народня і стрілецька честь? Чи сміємо забути, що нація — це нерозлучна спільнота тих, що живуть, з тими, що жили і що без споминів минулого, без морального звязку з цим минулим, нема життя для народу? Чиж і двацять бувших вояків Української Армії не залишили нам по собі великої кількости мрій, поривів, змагань і спогадів слави, як і ті, що лягли буйними головами на рідній землі? Чи вони не вказали нам на велику силу всенародньої енергії і безмежної любови до рідного народу і чи їм не належиться теж всенародня дяка і всенародня пошана? Чи їх імена не повинні бути теж записані між імена тих, що чином свого життя створили найкращу легенду народу?

І хтож інший, як не їхні колишні товариші мають у першу чергу подбати про те, щоб їх память як слід ушанувати і їх могили повік зберегти? І ми, горстка бувших йозефівських таборитів, узялися цей обовязок народньої і стрілецької чести сповнити. Ми склали комітет, якого завданями є поставити памятник на могилах отсих наших борців.

Але нас тут у Йозефові так мало, що ми не всилі цього зробити своїми власними коштами. Тому то ми звертаємось за допомогою. В першу чергу звертаємось до всіх б. таборитів. Але Вас ми не просимо і не переконуємо, ми Вам лише пригадуємо Ваш обовязок і ми певні, що не буде між Вами ані одного, хто не прислав би своєї пожертви на цей памятник. Цеж памятник для Тих, які разом з Вами колись воювали, це поклін для Тих, які з вами колись у сірих бараках на чужині переживали дні горя й радости і разом з Вами мріяли про поворот на вільну батьківську землю. Згадайте кожний на хвилини, прожиті в таборі, і кожний пришліть хочби й найменший гріш. А нас було колись у йозефівськім таборі коло 10.000! Далі звертаємось і до решти нашого громадянства та просимо допомогти нам, щоб цей памятник на могилах наших борців був і трівкий і гідно репрезентував нашу національну честь перед чужинцями. Ми знаємо, що беремо на себе тяжкий обовязок, але робимо це з вірою, що наш заклик найде у кожного українця, головнож у кожного б. таборита, належний відгук.

Гроші жертводавців з Ч. С. Р. просимо посилати складанкою, а закордонних на адресу: **Komitet pro postaveni pomniku ukrajinskym bojovnikum u Josefove n/M. Czechoslovakia.**

ЗА КОМІТЕТ:

Ст. дес. Петро Дяченко, секретар. **Стр. Федір Дулеба**, скарбник

Стр. Матвій Лобаз, голова.

Всі українські краєві та закордонні часописи просимо передрукувати цю відозву.

Листопадові Роковини.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ У ПРАЗІ.

У 18-ті роковини 1. листопада 1918 р. відбулася у Празі святочна академія, що її влаштувало Товариство Українських Інженірів у ЧСР разом з іншими організаціями, що входять у склад Ц.С.У.О. Святочним речником був голова Т-ва Українських Інженірів доц. Віктор Доманицький.

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД У РАВІ РУСЬКІЙ.

Як що року, так і в цьому році українське громадянство Рави Руської відсвяткувало день 1. листопада скромно, але поважно. Того дня в год. 11. рано відслужив о. кан. Твердохліб Антін у місцевій церкві торжественну Службу Божу в намірені українського народу, а по Службі Божій панахиду за Тих, що згинули на полі слави. Підчас Служби Божої і панахиди співав хор читальні „Просвіти".

Пополудні в год. 17. відбулися в домівці „Української Бесіди" святочні сходини. На програму сходин, що їх підготовив місцевий „Сокіл", зложилися: вступне слово, яке виголосив голова „Сокола" д-р Б. Карпевич, реферат „Як дійшло до державного перевороту 1. листопада 1918 р.", що його відчитав п. Б. Осідач, хорова продукція в супроводі фортепіяну „Ми йдем вперед", уривок з епільогу Лесі Українки, що його віддеклямувала п. Ростислава Богачевська, другий реферат про значіння 1. листопадового чину, що його відчитав п. Грицько Галань та деклямація „Кривавим листом котить падолист", яку віддеклямувала п. Буликівна. Святочні сходини покінчено відспіванням національного гимну та стрілецької пісні „Гей у лузі". Побажатиб, щоб на будуче громадянство Рави Руської численніше являлося на таких академіях та придержувалось точности.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ В СТРИЮ.

Листопадові роковини святкувала стрийська громада в суботу вечором 31. X. панахидою за померших героїв і 1. листопада торжественним богослуженням у церкві. В 12. годині вполудне заходом Студентського Т-ва у Стрию відбулася святочна академія, на яку зложилися: 1) Просвітянський хор, що відспівав: „Гей не дивуйтесь". 2) Вступне слово, що його виголосив інж. О. Бойдуник зі Львова. 3) М. Брух: Концерт ґ-моль, скрипкове сольо — О. Рудницький. 4) М. Бажан: „Слово о Полку" — деклямація м-ра Я. Падоха. В II. частині відспівав хор з Дуліб „Поклін Борцям" У. Кравченко — Б. Вахнянина. Потім була деклямація І. Федорики (вірш Карманського). З черги проф. Р. Савицький відіграв на фортепіяні твори Н. Нижанківського, Л. Ревуцького і В. Барвінського, по нім о. З. Нарожняк деклямував вірш Р. Дурбака „Листопад". Закінчив академію хор — Дуліб могутнім „Слава героям" Сметани. Публика зі всіх кругів української суспільности виповнила вщерть велику салю Н. Дому. Всі точки програми виконано не тільки бездоганно, але деякі просто по мистецьки. Успіх був і моральний і матеріяльний.

Вечором відбулись окремі сходини Т-ва Українських Жінок у власній домівці, де п. Дармохвалова виголосила з патосом реферат про Великі Роковини. Були також три відповідні деклямації.

Рівночасно в „Касині" відбулися сходини членів, де о. парох Виницький подав свої спомини з 1. листопада 1918. р., в яких змалював історію „Ходорівсько-бобрецької республики".

В читальні „Просвіти" на Ланах виголосив святочний реферат адв. д-р Лужецький.

1. ЛИСТОПАД У КОЛОМИЇ.

В суботу 31. м. м. вечором відправило в церкві місцеве духовенство торжественну панахиду за поляглих. Ілюміновану церкву виповнило українське громадянство вщерть. Співав хор під управою проф. Д. Николишина, високопатріотичну проповідь виголосив о. Михайло Кисіль. Підчас панахиди всі українські крамниці були зачинені.

По панахиді відбулися в Народньому Домі святочні сходини. До президії ввійшов о. прал. Русин та ще 10 громадян. По вступній промові д-ра І. Турянського, голови Організації Українців м. Коломиї, присутні вшанували память поляглих однохвилинною мовчанкою. З черги п. Д. Бойчук поділився своїми споминами про заняття Коломиї дня 1. листопада 1918. р., адв. Р. Ставничий про події в перших днях листопада 1918. р. у Перемишлі. Пос. І. Заваликут виголосив реферат про теперішні наші завдання. Сходини закінчились відспіванням нац. гимну.

Дня 1. листопада ц. р. духовенство відправило торжественну Службу Божу в намірені українського народу при битком виповненій церкві. Підчас Служби Божої співав Міщанський Хор чит. „Просвіти" ім. М. Шашкевича.

В ЯРОСЛАВІ.

В суботу 31. ц. м. відправлено в церкві панахиду за поляглих борців при участи майже всієї інтелігенції та великої частини міщан Ярослава. Після того в салі „Родини відбулися святочні сходини при участи 90 осіб, які відкрив вступною промовою м-р Савчак. Реферат про листопадові роковини виголосив п. Степан Кікта. На дальшу програму склалися дві деклямації та виступ хору Т-ва „Родина". З нагоди святочних сходин присутні склали 28 зол. на українських інвалідів.

У ЖОВКВІ.

В церкві оо. Василіян відправив 31. м. м. о. ігумен панахиду при уставленій могилі. Церква

була ілюмінована електричним світлом. На панахиду прийшли всі громадяни Жовкви так, що церква була виповнена по береги.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В КРАКОВІ.

В салі Т-ва „Просвіта" у Кракові відбулася святочна академія, що її владило краківське українське громадянство незвичайно врочисто. На програму склалися: святочний реферат, інсценізація поеми Р. Купчинського „Великий День", деклямація і виступ хору. В академії масову участь взяло місцеве українське громадянство.

——o——

Червоні приятелі посварились.

БУРГОС, 4. 11. ПАТ. Національна радіостація подає, буцім то між мадридським міністром закорд. справ Альварезом дель Вайо і амбасадором СССР Розенбергом прийшло до гострої суперечки. Дель Вайо закидав Розенбергові, що Совіти намагаються поширювати в Еспанії комунізм.

ВІДБИЛИ ПРОТИНАСТУП ЧЕРВОНИХ В АСТУРІЇ.

СЕВІЛЛЯ, 4. 11. ПАТ. Повстанче радіо комунікує, що в Астурії відбувались учора важкі бої, у яких полягло більше як 100 гірників.

На шляху Хіхон-Овієдо прийшло до сутички, яка закінчилася програною і відступом червоних відділів, що потерпіли великі втрати. Розбиті відділи відступили в напрямі Сантандер.

НАПАД НА ЕСПАНСЬКОГО ШАРЖЕ Д'АФЕР.

БЕРЛІН, 4. 11. ПАТ. Вчора вечором напали — як подає німецьке інформ. бюро — два еспанські емігранти на еспанського шарже д' афер Ровіру, в менті, як він виходив із дому. Напасники зранили дипльомата і втікли, забираючи йому течку з актами, що її вирвали з його рук.

Німецьке міністерство закорд. справ заявило своє співчуття з приводу того нападу а поліція з цілою енергією шукає за справниками.

——o——

НОВИНКИ.

— **Перед виставою промислу у Сколім.** В днях 15—22 ц. м. відбудеться „Показ українського промислу" у відповідно зладжених кіосках. Участь 5 зол. за 1 м², вступ для відвідувачів даром. Зголошення слати на адресу: Складниця С. К. у Сколім. 3002 1—2

— **В Укр. Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів дня 6. листопада в год. 7. вечором. Д-р Нарциз Лукіянович виголосить відчит п. н.: „Припадок „meningitis specifica" з епілептичними нападами" з демонстрацією недужого. 3014

— **Цінний набуток Музею Н. Т. Ш.** Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові дістав на днях у дарі від американських українців теракотове погруддя Т. Шевченка роботи нашого найбільшого сучасного різьбаря, Олександра Архипенка, мистця світової слави і творця модерного напрямку у пластиці. За цей цінний дар, що його можна буде оглядати тепер на виставі АНУМ-у у Музею НТШ, Управа цьогож Музею складає нашим заморським землякам щиру подяку.

— **Академічні Вечорі у Львові.** В неділю 8. листопада ц. р. в салі „Української Бесіди" у Львові (вул. Рутовського 22) відбудеться в год. 18. перший виклад з цьогорічного циклю „Академічних Вечорів" на тему: „Сучасний удійний рух на Заході". Прелегент: о. мітрат д-р Йосиф Сліпий.

— **Нова премієра в театрі „Заграва".** В найближчому часі виставить театр „Заграва" комедію Меріям-Лужницького „Муравлі". В пєсі змальовано взаємини між приватниками і кооператорами.

— **Недбальство празьких українців.** „Український Тиждень" з Праги пише про ганебне недбальство празьких українців, які призабули зовсім про могилу Дарагана на ольшанському цвинтарі. В тій могилі поховали вже якусь жінку, а памятник лежить скинений оподалік на стежці. Його мають кудись вивезти. Могила українського поета та активного учасника визвольних змагань, старшини армії УНР заслуговує на більшу увагу, якщо не всіх кол українського громадянства, то бодай його однодумців і товаришів.

— **Скільки Просвітянських Хат на Волині?** „Українська Нива" (ч. 19) пише, що в дні 1. жовтня ц. р. на Волині було 120 Просвітянських Хат і 9 народніх хорів. Обі ці організації обєднують понад 5.000 членів. За останні три місяці прибуло понад 1.000 нових членів. „Українська Нива" запевняє, що село вдоволене з останніх організаційних змін і тому число членів швидко зростає. Як відомо, Просвітянські Хати повстають на місці колишніх Просвіт, що їх влада на Волині всюди порозвязувала.

— **Хто виграв долярівку?** В нинішнім тягненні долярівок впали такі виграні 12.000 дол. на ч. 695145; 3.000 дол. на чч: 648143, 1410539; 1.000 дол. на чч.: 81235, 160901, 228102, 421934, 554487, 1239816, 1455137; 500 дол. на чч.: 147057, 168626, 423479, 458321, 381519, 146752, 22459, 514207, 1220117, 1240894; 100 дол. на чч.: 18383, 24402, 28229, 45614, 51179, 53891, 58583, 135663, 189545 190835, 212496, 264413, 273370, 309946, 442597, 444490, 455857, 487251 495210, 570240, 591994, 604096, 632544, 650240, 696796, 699157, 737189, 783831, 786213, 809631, 816845, 828642, 841705, 845765, 870558, 886287, 899130, 919931, 925330, 951412, 932700, 949966, 995996, 1027849, 1043550, 1084177, 1087017 1090520, 1317244, 1128298, 1133746, 11421163, 1143728, 1146557, 1150634, 1165983, 1173908, 1186197, 1191637, 1192960, 1198726, 1199231, 1285961 1313303, 1331651, 1370576, 1371528, 1378931, 1411097, 14149926, 1419831, 1424962, 1452956.

— **Новий прокуратор О. С. в Перемишлі.** На місце прок. Ансіона, що уступив зі свого становища іменували прокуратором окружного суду в Перемишлі д-ра Тиминського, що був передтим шефом прокуратури в Самборі, а відтак начальником виділу для суспільно-політ. справ у львівськім воєвідстві.

— **Похорони Гната Дашинського.** Тлінні останки польського соціяліста і політика Гната Дашинського перевезли самоходом з Бельська до Кракова і виставили в салі колюмн дому гірників на публичний вид. Перед домом в високих машт звисають жалібні хоругви. Саля вибита кіром. При домовині зложили безліч вінків і цвітів. Від полудня до вечора перед домовиною перейшло кільканадцять тисяч осіб. З Польщі і зі закордону наспіло багато телеграм та кондоленцій, м. ін. від Соціялістичного Інтернаціоналу в Амстердамі з підписами голови де Бруккера та секретаря Фр. Адлера. ППС оголосила поклик, щоб вівторок точно в 2-ій год., себто підчас похорону, припинити в цілій Польщі працю на 5 хвилин. В похороні Дашинського взяло участь кільканадцять тисяч людей. Домовину з Дому Гірників винесли мулярі, вуглекопи і залізничники. У поході орхестри грали похоронні марші. Від брами цвинтаря до могили вів похорон кс. капелян Штайх. При вході на цвинтар говорило багато промовців.

— **Львівська хроніка.** В околиці вул. Снопківської напав оноді вечором якийсь злочинець на Якова Фляйшера, який переходив крізь поле оподалік цеголні Райса. Напасник ударив Фляйшмана якимсь твердим предметом сильно в лице і приголомшив його. Коли Фляйшер прийшов до памяти, ствердив, що йому [illegible] портфель і 470 зол. — У Львові трапився [illegible] жахливий випадок на розі вулиці Сикстуської і Костюшка. В одній хвилині вибіг з вул. [illegible] цюшка молодий хлопчина й намагався перебігти вулицю. В тій самій хвилині надїхала [illegible] Сикстуською таксівка. Хлопчина вже не [illegible] змоги завернути і впав під колеса авта, [illegible] волікло його ще кілька кроків. Нещасного хлопчину залляло в одній хвилині кровю. [illegible] везли його без памяти до шпиталю. Потерпілим був 8-літній Іван Грищишин, [illegible] теж є шофером. — Іван Пасерський, [illegible] Малехова впав при вул. Зеленій так [illegible] з воза, що попав між коні і сильно [illegible] Його відставили до шпиталю. — На вул. [illegible] ка чотири злодії хотіли вкрасти кожух [illegible] ського воза. Перешкодила цьому Марія [illegible] рицька з вул. Красіцьких 8, за що її [illegible] бив. — На вул. Різницькій поліція арештувала Мих. Семянчука, що хотів украсти кожух [illegible] за Нестора Гуменного. — Арештували [illegible] зію Фляйшер, що вкрала каляфйори [illegible] болгарина Рашкова Марка.

— **200 тисяч жидів поїде на Кипр.** В [illegible] ських часописах появилася сенсаційна [illegible] буцімто польський уряд виступив на [illegible] нім форумі з проектом переселення жидів на Кипр. На Кипр малоб виїхати 200.000 жидів з Польщі. Жиди вважають цей проект [illegible] рисним. Кипр віддалений від Гайфи, [illegible] ської пристані всього 200 км., значить [illegible] кілька годин їзди кораблем. Підсоння Кипру [illegible] лагідніше і холодніше, ніж у Палестині. На Кипрі є всього 280.000 населення, греків, турків і італійців. Жидів є дуже мало. В останніх часах поселилось там трохи жидів, втікачів з Німеччини. Кипр належить до Англії і може прохарчувати більше, як міліон мешканців. Англія [illegible] буть згодиться на цей проект.

— **Замісць карт до гри продавали** [illegible] Обманці придумують різні способи, щоб витягнути гроші від легковірних людей. В останніх днях появились на вулицях Львова обманці, [illegible] продавали 2 талії бриджевих карт за 4 зол. [illegible] справді показували вони охочим покупцям [illegible] ві карти, колиж хтось годився на ціну, вони брали швидко гроші і давали опаковані карти. [illegible] лиж той, хто купив карти, відчинив опакування, переконувався, що має звичайні паперові [illegible] гурки. Вкінці обманцям повинулась нога і [illegible] вони намагались на вул. Різницькій обманути нову жертву, придержав їх поліційний [illegible] Обманцями були Ізаак Вайнтрауб і Фром Ш[illegible] що приїхав з Тернополя до Львова на гостинні виступи. Оба походять з Будапешту.

— **Арештували війта за крадіж.** У звязку з вломом до каси громадського уряду в Росільній пов. Надвірна, арештували на доручення слідчого судді війта цієї громади Йосифа Зубка за замітом крадежі з каси 2680 зол. Зубка відставили до судової вязниці в Станиславові.

— **Арештували бурмистра в Заліщиках.** В звязку з надужиттями в міській управі з Заліщиках приїхала до Заліщик судова комісія зложена з слідчого судді д-ра Дараха і віцепрокуратора окр. суду в Чорткові Т. Ради. Після переслухання арештовано й відставлено до суду в Чорткові бурмистра Стефана Гебду і касієрку Анну Гафнер.

— **Бють жидам вікна.** В Петраниці пов. Калуш вибили перед кількома днями невідомі справники всі шиби в домах двох місцевих жидів Фішля Гохмана і Лейзора Ербера. Під замітом вибиття шиб поліція арештувала Івана Кар[illegible]ка, Степана Срібняка, Гаврила Федорова, Миколу Лукача, Михайла Шпака і Василя Кузьмака. Арештованих відставили до городського суду в Калуші.

— **Краєва хроніка.** З. Пйотровський, [illegible] в Солотвині Мізунській пов. Долина скінчив самогубством. — У Турці пов. Коломия Ева Дукер скочила до глибокої криниці і втопилася. Причиною самогубства нервовий розстрій. — У Делягині скочила до Пруту і втопилася 58-літня Г. Ґольдштайн. — У Німшині пов. Рогатин повісився 57-літній І. Цибух. У Підгірю втопилася 70-літня Марія Паперник. — На залізничім шляху Креховичі—Долина причепився до одного вагону 14-літній пастух Микола Коспа і [illegible] стався під поїзд, який відтяв йому ноги повище колін. Його відвезли до шпиталю в Долині. — На пл. Ґолуховського у Станиславові [illegible]

М. Гаврилка наїхав на В. Віслорфа, який їхав з візком з квітами і вінцями. Візок розбитий, квіти знищені. Віслорф тяжко ранений. — Минулої суботи і неділі поліція придержала у Станиславові 57 осіб за волокитство і прошацтво.

— В Надвірній закінчився страйк кравецьких помічників, що тривав кільканадцять днів. Страйкарам признали 20 проц. підвишки. — Перед кількома днями вломився хтось до 2 гробниць гр. Стажинських, що містились в підземеллях костела в Оліеві. Чи вломники забрали щось — невідомо. — На дорозі з Камінки Стр. до Радехова напало 4 замаскованих мужчин на фіру, що нею їхали на ярмарок Рубін Ґецель, Мовес Бер і Ерік Поляк з Камінки і стероризувавши їх револьвером, перевели особисту ревізію та забрали 11 зол. готівки.

— **Величезна повінь в Румунії і Болгарії.** Зливні дощі в околиці Тарґу Іу спричинили величезну повінь. Тисячі гектарів управної землі опинились під водою, тисячі родин опинились без даху над головою. Комунікаційні, телефонічні і телеграфічні получення перервані. Число жертв у людях ще покищо невідоме. Також в околиці Пльовлів у Болгарії безперервні дощі спричинили велику повінь. Ріки несуть домовини, вирвані з цвинтарів.

— **За кіно вбила судженого.** Жанні Сер із судженим Бапт. Ріб з Альжиру мали разом 34 роки. За дозволом влади мали обоє в найближчих днях повінчатись. Одного дня приобіцяв Байтист Ріб повести пополудні свою суджену до кіна. Одначе пополудне проминуло, а Баптист не показався. Аж у вечорі прийшов він до судженої. Обоє почали сваритися. У розгарі сварки Жанна схопила зі стола бритву і наосліп перерізала судженому горло. Її арештували. Коли її питались, що її спонукало до вбивства, вона відповіла, що він не хотів її узяти до кіна.

— **Моторизація Чехословаччини.** „Ческе Слово", орган чеських народніх соціялістів пише, що за 7 місяців випустили на чеський ринок 6.567 самоходів. У тому самому часі в Німеччині збудували 224.195 самоходів. Відношення чеської продукції самоходів до німецької як 1 : 34.

— **40.000 кг. риб** відплило зі ставу на Моравії внаслідок виливу річки Петровки. В Петровичах і Маркльовичах перервали негайно науку, щоб діти могли ще вернутися додому. Крім того 40 родин покинули свої хати. Вода так швидко заливала, що ціла околиця Петрович умить перемінилася в озеро. Повінь забрала багато домашньої птиці. Крім того повінь перервала вал ставу і забрала 40.000 кг. риби.

— **Страшна летунська катастрофа.** На шляху Франкфурт н. Меном — Ерфурт курсують пасажирські літаки. Минулої неділі внаслідок мряки один літак ударився з землею. Трьох летунів і 7-ох пасажирів згинуло, три інші тяжко ранені. Раненими заопікувався старшина протилетунської артилерії, який припадково знайшовся недалеко місця катастрофи. Влада веде слідство.

— **15 трупів** і останки египетського корабля „Абдель Лятіф" виловили на побережі Середземного Моря 100 км. на захід від Олександрії. Яка причина катастрофи корабля невідомо, бо море від 14 днів зовсім спокійне.

— **Гигієна зубів у дітей.** Частим явищем у дітей є зелений осадок на зубах. Причина — недостаточне чищення зубів. З цієї причини залишаються в зубах рештки поживи, а передовсім липкі рештки цукру, з яких творяться кваси. Кваси викликують відвапнення емалії і плісняви на зубах. Тому треба дітям чистити зуби систематично і ґрунтовно відповідною щіточкою та **пастою до зубів Одоль.** Паста Одоль чистить, не стираючи емалії, дезинфекує, позатим має приємний смак і дає чистий віддих.

—o—

Всячина.

ЗАБУТІ ОСТРОВИ НА ТИХІМ ОКЕАНІ.

На Тихім Океані є безліч острівців, що ними ніхто не цікавився. Щойно тепер набрали вони стратегічного значіння, завдяки летунському полученню між Америкою і Филипинами. Злучені Держави улаштували на деяких островах аеродроми і оселі як летунські зупинки. Це схвилювало Англію, яка вислала з Нової Зеляндії воєнний кружляк, що на однім із тихоокеанських островів прибив на всіх пальмах дошки з написом, що „цей острів є власністю короля Едварда VIII". Можливо, що якщо Америка буде собі дальше присвоювати острівці, які набрали тепер стратегічного значіння, тоді Англія заявить протест. Подібних виступів можна сподіватися і від інших держав.

Ширіть наш часопис!

Дивогляди.

ЯСНОВИДЮЧІСТЬ ЧИ ПРИПАДОК?

У румунському місті Браїла трапився небуденний випадок ясновидючости. Одна ворожка переказала одному столяреві, що його брат, який мешкає в Америці вже 50 літ, умре в найближчому часі і залишить йому велике майно. Столяр не чув про свого брата нічого від кільканадцяти літ, не знав навіть, чи він іще живе. Три тижні тому дістав він з американського консуляту вістку, що помер його брат, залишаючи йому 350.000 дол. Дослід ствердив, що цей брат помер уже після ворожби ясновидючої, яка не знала нічого про істнування брата в Америці. Тепер учені будуть перевіряти, чи згадана жінка має якийсь виняткових дар, чи тільки припадково відгадала подію.

ДВІ СЕСТРИ З ОДНИМ БІЛЕТОМ.

У стейті Мінезота їхали з міста Сен-Люї до Сен-Поль дві сіямські сестри. Коли прийшов кондуктор, вони показали тільки один білет. Кондуктор домагався, щоб докупили ще один. Близнячки відмовились. Тоді кондуктор телеграфічно спитав своєї влади, що зробити. Від дирекції прийшла така відповідь: „Старайтесь, щоб заплатили за другий білет, але борони Боже не висаджуйте близнячок з поїзду". Цікаве, що коли одна з сіямських сестер хотіла вийти заміж, тоді її адвокат доказував, що обі сестри — дві окремі особи.

ВИТРИМАЙМО ЩЕ 100 ЛІТ.

Професор пенсильвенського університету Тіндаль Франк намітив для науки працю на найближчих 100 літ. Наука повинна за століття: 1) Продовжити людське життя до 100 літ. 2) Легко та основно лікувати рака, артретизм і венеричні недуги. 3) Спинити всякого роду болі в тілі. 4) Дати змогу подорожувати кожному без небезпеки довкола світа за 24 години. 5) Передавати без дроту всяку електричну енергію на довільну віддаль з тим, що енергія не розтратиться. 6) Виробляти радієві апарати такого розміру як кишенкові годинники. 7) Найти засоби до комунікації на місяць. 8) Освітлювати все штучним сонячним світлом. 9) Годувати всіх хемічним способом. 10) Зберегти жіночу красу до глибокої старости. 11) Створити релєфну та колірову фільму, що дасть повну ілюзію дійсности. 12) Винайти наркотик, зовсім нешкідливий, що даватиме насолоду більшу, як усі дотеперішні.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Олександер О. Попович. В Дрогобичі помер дня 1. листопада ц. р. Олександер О. Попович, гімназійний професор і б. доцент українського державного університету в Камянці Подільськім, проживши 56 літ. Похорони відбулися 3. ц. м. В. И. П!

Дописи.

ГОРОДЕЧЧИНА.

Концерт у честь Шашкевича в Жорниськах. Читальня „Просвіти" в с. Жорниськах к. Львова (пов. Городок) улаштувала 1. листопада ц. р. концерт у честь Маркіяна Шашкевича, на якому були присутні два поліціянти з Домажира. Коли при кінці концерту всі присутні встали з місць і почали співати національний гимн, один поліціянт встав, а другий сидів та шарпнув першого за рукав зі словами „Усьонсьць!" — і так обидва сиділи вже до кінця співання гимну. Очевидно, така поведінка зробила на приявних відповідне враження, тому апелюємо до компетентних чинників, щоб дали потрібні поучення дотичним постерунковим. Сам концерт випав дуже гарно. На програму зложилися: виступ місцевого хору під проводом доброго диригента (дяка з сусіднього села), що відспівав багато пісень (Просвітянський гимн, Ой три шляхи, Реве та стогне, Веснівка й ін.); деклямації (М. Шашкевича: Наливайко, Лиха доля, Думка, Вірна, Підлисся, Асканича й ін.) сильно підносили на дусі присутніх; промову виголосив делегат Матірнього Т-ва „Просвіта" п. Р. Чолій. Замітне, що староство в Городку скреслило з програми концерту вірш М. Шашкевича „Слово до вчителів руського слова". Ще варто згадати, що с. Жорниська в культурно-освітньому напрямі розвивається тепер зовсім самостійно, навіть без інтелігенції, якої в себе тепер не має. Цей брак інтелігентного проводу дається сильно відчувати. Є надія, що до Жорниськ будуть частіше прибувати делегати львівської філії „Просвіти" й тоді це село стане одним із найкращих сіл околиці, маючи під собою вже сильний ґрунт, який приготовив там бл. п. о. Рибчак.

СТРИЙ.

Поминальне богослуження за бл. п. Антона Ґруського. На стрийськім терені знаний, цінений і загально люблений диригент хорів, б. урядовець філії „Просвіти" в Стрию, студент теольоґії, в останніх часах урядовець самоврядування в корінній Польщі, помер несподівано в 44. р. життя в шпиталі у Варшаві. Товариші шкільні і зброї та місцеве громадянство вшанували його память поминальним богослуженням 2. XI. ц. р., в якім взяло участь 7 священиків при участи численно зібраного громадянства.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Коли дістанемо дозвіл? У нашім селі Пяткова Руська будують костел дослівно для 8 польських родин! Ще й усіми способами підмовляють українське населення, щоб помагало. „Єден Панбуґ українські і польскі"! На це люди відповідають: То пощо будуєте косцюл, як „єден Панбуґ"? Вже робили посвячення фундаментів на весні. Мав приїхати на ту параду епископ з Перемишля, але не приїхав. У нашім селі є 2 кружки „Рідної Школи" на двох кінцях, а в середині читальня „Просвіти". Долішній кружок вже три роки має свою читальню у власнім будинку. Середина і горішній кінець тепер будують. Уже дерево зазезене (і каміння), воно мокне, а дозволу нема. Був інженір та одобрив плян будови. І доки ми маємо чекати на дозвіл? А ще чуємо такі голоси, що за те не маємо дозволу, бо не хочемо будувати костела. Просто неймовірне. Бо чим можна карати громаду за те, що вона не будує костела, бо має свою греко-катол. церкву?! Може вища влада зглянеться на цю болючу справу, яка хвилює все населення Пяткової Руської.

ТОВСТЕЧЧИНА.

Слотава осінь дається дуже в знаки рільникам. Ледви і з тяжкою бідою викопали бульбу, а прийшли вже голі. Ще 30 проц. усієї бульби в полі. Озимини засіяно ледви 60 проц., решта з причини дощів буде непосіяна.

Небувала язва мишей навістила поля. Миші випасли озимину попри землю і їдять усе, що ще лише залишилося в полі. Не зважаючи на маси опадів, непотованих від р. 1912. миші не гинуть і грозять знищити й решту озимини.

Тютюневий монополь взявся в цім році торгувати щепами. Доставляє своїм плянтаторам щепи яблінок, грушок та оріхів по горендальних цінах, напр. оріхи коштують у місцевих шкілках 1 зол. штука, а тютюневий монополь продає по 3 зол. за штуку. Щепи дуже лихої якости, заражені корінним раком, у відмінах незоручених державною помольоґічною комісією. Чи така „підтримка" садівництва вийде на добро краю, велике питання.

Заповіджена кольонізація маєтности Рожанівка (1.800 моргів), власність насліднинків д-ра К. Бубера (жида), між пришельців зі заходу, дуже хвилює селян дооколичних сіл, які жили виключно з праці на тих ланах. Земля це І. кляси і досі при інтенсивній господарці давала зарібки всім дооколичним селам, як Антонівка, Тлусте село і Цапівці. Села ці з великою скількістю мало- і безземельних селян при кольонізації опинились б у тяжкім, просто безвихіднім положенні. У маєтку Рожанівка на тлі соціяльнім були в попередніх роках страйки і заворушення, епільогом яких були судові розправи в окружнім суді у Чорткові та болючі засуди серед не лише українців, але й поляків.

РАВА РУСЬКА.

Нова станиця в Раві Руській. Заходом Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові отворено у Раві Руській Філію Музичного Інституту. Науку на фортепіяні веде п. Глинянська, абсольвентка віденської консерваторії, а в найближчих днях відбуватиметься також навчання гри на скрипці. Філію Музичного Інституту приміщено в домівці Украйбанку „Віра". З уваги на те, що Музичний Інститут під науковим оглядом стоїть нарівні з найкращими польськими консерваторіями і дає слухачам ті самі права, які дають державні консерваторії, громадянство равського повіту повинно доложити заходів, щоби з філії Музичного Інституту користали всі ті, що мають замилування до музики і співу. Новоутвореній станиці бажаємо якнайкращого розвитку.

—o—

Спорт.

ТУРНІР ЧОТИРОХ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН.

Як ми вже повідомляли, Спорт. Секція Т-ва „Зоря" уладжує в суботу 7. і в неділю 8. листопада ц. р. на площі Сокола-Батька цікавий турнір українських дружин за чашу і срібні плякети, фундовані бронзівничою фірмою Ст. Федикського. Порядок змагань такий:

Субота 7. листопада: год. 12.30 попол. **Луг — Зоря;** год. 14.15 попол. **Україна (лігова) — Степ.**

Неділя 8. листопада: год. 10.15 **Степ — Луг;** год. 12. впол. **Україна (лігова) — Зоря.**

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
ХОДОРІВ:
5. XI. Циганський барон.
6. XI. Муж двох жінок.
7. XI. Інваліди.
9. XI. Німа теща.
З Ходорова іде театр до Жидачева.

Український Національний Хор під арт. проводом Д. Котка.
Варковичі: 6. XI.
Мірогоща: 7. XI.
Верба: 8. XI. і 9. XI.
Львів: 10. XI. год. 17.15 Радіо-концерт.
Глинськ: 11. XI.
Здолбунів: 12. XI. і 13. XI.
Квасилів. 14. XI.
Рівне: 15. XI. і 16. XI.

Великий Театр:

Четвер, 5. XI. нечинний
Пятниця, 6. XI. год. 7.30 веч. Премієра „Каваренька".
Субота, 7. XI. год. 7.30 веч. „Каваренька"

Кіна.

АПОЛЬО: „Герої Сибіру".
АТЛЯНТИК: „Пан із мільйонами".
ВАНДА: „Збігдець із Яви", і „За хвилину щастя".
ГРАЖИНА: „Відень шаліє".
КАСІНО: „Король жінок".
КОПЕРНИК: „Блакитна парада".
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці".
МЕТРО: „Капітан Бляд".
МІРАЖ: 1) „Фолїє Бержер" із Мор. Шевальє. 2) Шерлі Темпль
МУЗА: „Застава".
ПАКС: „Давид Коперфільд" із Фреді Бартольомю.
ПАЛЯС: „Прокажена".
ПАН: „Схопили жінку", і „Тайни воєнної маринарки".
РАЙ: „Княжна чардаша" з Мартою Еґґерт.
СВІТ: „Ядзя".
СТИЛЕВЕ: „Малий король", ревія „Жінка, танок, спів".
ТОН: „Робін Гуд із Ельдорадо".
УТІХА: „Сестра Марта шпіон", ревія „Зузанині іменини".
ХИМЕРА: „Король бурлески".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Венеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 5. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 16.05 Концерт, 19.15 Розр. музика, Федер, тенор, 21.00 Вечір одноактівок Аверченка, Чехова, Трістана Бернара, 22.20 Форт. ресітадь, **Братислава** (298,8) 19.30 „Веселі кумоньки з Віндсору" ком. оперетка Ніколаї, **Брно** (325,4) 19.25, 20.15 Пісні, **Кошиці** (259,1) 18.00 Сп. ресітадь **Мор. Острава** (000,0) 17.35 Пісні Гурніка (14-літн. композитора) який композитор, **Прага** (470,2) 17.45 „Хоробрий кравець" казка Гріма з муз. Сметачека, 20.00 Концерт, **Париж** (1638) 12.00 Легка музика, 21.00 Спів, форт., 21.45 Концерт, орх. **Білгород** (437,3) 13.15, 18.00, 20.5) Пісні, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика 10.00 Нар. музика, 16.30 Форт. музика, 17.00 Конц. солістів 19.15 Соната на скр. і форт. ц-моль Ґріґа, **Кеніґсвустерґавзен** (1571), 14.00 Музика, 18.00 Давні й нові пісні, 20.15 Сопран. форт., скр., 20.45 Орх. концерт, **Мінхен** (405,4) 16.30 Китиця пісень, 20.30 „Князь Гомбурґ" драма Г. Клайста. **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 13.30 Вок. концерт, 19.10 Нар. пісні, 20.10 Нім.-мад. концерт, 22.45 Сальон. музика, **Міляно** (868.6) 11.30 Легка музика, 17.15 Вок. концерт, **Рим** (420,8) Камер. конц., 18.50 Легка музика, 20.40 „Конзуельо" оп. Ронцана (фрагм.), 22.00 Симф. конц.

Пятниця, 6. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Концерт гітаристів, 17.30 Сопран, фортепіян, 19.20 Нові Вольфові пісні, Г. Дуган барит., Ю. Пацак тенор, 20.00 Весела розривкова авд., **Братислава** (298,8) 19.10 Словацькі нар. пісні, 21.30 „Ночі в есп. городах" 9 симф. імпресій Де Фаля, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, 16.50 Смичк. квартет д-дур Франка, 19.20 Нар. пісні, 22.15 „Лицарський балет" Шмельцера. **Париж** (1648) 14.15 Спів. ресітадь, 17.00 Концерт квартету, 19.00 Словно-муз. авд. для жінок, 21.00 Спів, фортепіян, 21.45 „День і ніч" ком. опера Лекока. **Білгород** (437,3) 17.20 Скрипка, 18.00, 22.20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.30 Музика, 14.15 Легка музика, 20.10 Орх. концерт, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 12.00 Концерт, 14.00, 16.00 Музика, 16.15 Діточі пісні, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 16.50 Солісти, хор, 18.00 Китиця давніх і нових мельодій, 19.00 Концерт на форт. і орхестру д-моль Брамса, 22.30 Пісні про дітей, 22.45 Соната на два форт. д-дур Моцарта, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 17.30 Сальон. музика, 19.00 Сольо на тарогато, 19.30 Опера, 22.30 Танц. музика, **Міляно** (368,6 11.30 Легка музика, 20.40 Скрипка, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Танкова музика, 20.40 „Зірка екрану" оп. Вайнберґера.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 5. листопада 1936.

6.30 Ранішній денник. 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на сьогодні, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Поранок для гімназій з варш. фільгармонії, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальонове тріо, 12.40 Обрахуймо пашу перед зимою, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки. 15.35 Ревієві пісоньки з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Осип Шмідт із гр. пл., 16.90 Пригода в листопаді, гутірка для старших дітей, 16.35 Співають: Бандровська, Дідур, Ада Сарі, Мосаковський, Щепанська, Чаплїцький, Шлемінська з гр. пл., 17.00 Молодь у Німеччині, 17.15 Німецькі танці у вик. орх., 17.50 „Оповідання про ген. Сьміглого" книжка Ром. Завади, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Легка музика у вик. симф. орх., гр. пл., 18.35 Відчит: Князь Иосиф Понятовський у Львові, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Нар. пісні Теш. Шлеська, міш. хор., 19.30 В осінній вечір — легка муз. авд., пісоньки, хор, сальон. квартет, 20.30 Бучач — самоцвіт Поділля, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Падеревського, спів Шлемінська, фортепіян, 22.10 Гр. пл. для знавців, 22.25 До танку, орх.; у перерві останні вістки.

Пятниця, 6. листопада 1936.

6.30 Ранішній денник, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для старших дітей: У давньому місті, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Нар. мельодії польські, фр., есп., фінл., мадяр., австр., рос., 12.40 Пивниці до переховування овочів і городовини, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт. 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: Свято незалежности, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Музична казка з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорями, 16.30 Сальоновий квартет, 17.00 Фейлетон: У святинях Пекіну, 17.15 Концерт солістів: віольончеля, спів, форт., 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортовий порадник, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Відч.: Останній польський степ, 18.30 „Христя лісниківна", попурі з гр. пл., 18.40 Програмова скринька, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 „Заздрість Свана" фрагм. із пов. Марс. Пруста „У пошуканні втраченого часу", 19.20 Авд.: З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Про інструменти симф. орх., 20.15 Карло Курпінський: „Лісничий з Козеницької пущі" опера, 21.15 Вечірній денник, 21.25 Актуальна гутірка, 21.30 Оперткові мельодії з гр. пл., 22.00 Концерт смичк. квартету, 22.30 „Життя пузоніста Анзельма" скеч. 22. 45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.68—89.25, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 288.00 — 286.30. Франки фр. 24.76 — 24.62, Франки швайцарські 122.35—121.55, Фунти англ. 26.04—25.88. Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.50—17.00, Кор. дан. 116.15—115.35, Кор. норв. 130.68 — 129.70, Кор. шв. 134.23 — 133.25, Ліри італ. 25.40—24.80, Марки фінл. 11.50—11.00, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 95—93. Марки нім срібні 122—115.

Акції.

Банк Польський 111, Цукор 31, Лільпоп 15, 14.75, Норблін 66. Островець 31.25, Стараховичі 36.50, Габербуш 42.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 67.50, 2 ем. 68.00, 5 конв. 53.50. 52.75, 6 дол. 75, 4 прем. дол. 46, 46.50 7 стаб. 477.50, 480

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ГТКЗ. 41—44, 4 і пів прц. БГК. 61—65, 4 прц. БГК. 61—65.
Долярівка 46—48, 3 інвест. 1 ем 65—67, 3 інвест. 2 ем. 65.50—67.50.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 4. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагон-стація заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	20·90—21·50
Жито збір. 694 гр/л. 3%	15·50—16·00
Овес легко задощ. 444	13·25—13·50
Овес не задощ. 456	13·75—14·00
Гречка 10%	17·50—18·00
Кукурудза жовта	15·00—15·50
Кукурудза червона	17.00—17·50
Коноп. сімя	30·75—31·00
Сонячникове сімя	31·75—32·00
Насіння лену 95%	40·00—41·00
Фасоля корона руч. в з м. 42	50·00—51·00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	40·00—41·00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	40·00—41·00
Фасоля шмальц. спец. ручно вибир. з мішк.	42·00—44·00
Фасоля краса рафована	26·00—28·00
Фасоля цукр. ручно виб.	30·00—31·00
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від канянки	115—120
Конюшина вільна від канянки 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця, ячмінь, овес, коноп. сімя і фасоля корона дальше подешевіли. Тенденція знижкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 4. листопада ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.55 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.60 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.60 „
1 л. молока	0.16 „
1 к. яєць	4.50 „

Тенденція на масло знижкова, на яйця та молоко сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 4. XI. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці. льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Кури I. кл., товсті, без остріґ, щойно від 1.50 кг. вгору	0.95 зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Виділ Т-ва Вакаційних Осель у Львові повідомляє, що вулична збірка з 11. жовтня 1936 принесла 373.28 зол. приходу. Рівночасно Виділ дякує щиро всім, що причинилися до улаштування цієї збірки.

Конкурс. Головна Управа Рідної Школи розписує оцим конкурс на посаду директорки гімназії Р. Ш. в Стрию. Прохання разом із документами вносити до Головної Управи до 20-го листопада ц. р.

На викуп решти паїв „Українського Городу" зложив п. Юрій Наладієвич, директор лісів, Посіч, зол. 4.— і кличе: Радн. Евгена Барановського Станиславів, Д-ра Миколу Рибака, адвоката в Перемишлі і інж. І. Ришавого, Богородчани.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.